

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/528/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5312203811
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Yvetta Dzugasová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5312203811.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom Bratislava, Štefanovičova č. 4, zastúpený advokátkou JUDr. Soňou Pohovejovou, so sídlom Bratislava, Záhradnícka č. 37, proti odporkyňi: Vieroslava Tomičová - LARIX, so sídlom Turzovka, Vyšný Koniec č. 302, IČO: 41 071 115, zastúpenej spoločnosťou JUDr. Stopka, JUDr. Blendovský, JUDr. Strapáč, PhD., s.r.o., so sídlom Potočná č. 2835/1A, Čadca, o zaplatenie 113,68 Eur s príslušenstvom, v konaní o odvolaní odporkyne proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 8C/140/2012-31 zo dňa 19. novembra 2012, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu zrušuje a vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom uložil odporkyňi podľa § 803 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 113,68 eur s 9% úrokom z omeškania ročne od 29.12.2009 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Odporkyňa bola zároveň zaviazaná podľa § 142 ods. 1 O.s.p. zaplatiť navrhovateľovi iné trovy v sume 16,50 Eur a trovy právneho zastúpenia v sume 58,15 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku na účet právneho zástupcu navrhovateľa.

V dôvodoch svojho rozhodnutia prvostupňový súd uviedol, že odporkyňa neuhradila poistné v lehote do 1 mesiaca po doručení výzvy navrhovateľa (§ 801 ods. 2 Občianskeho zákonníka), z ktorého dôvodu poistenie zaniklo a navrhovateľ má právo na zaplatenie poistného do zániku poistenia.

Proti rozsudku okresného súdu podala v zákonnej lehote odvolanie odporkyňa, ktorá navrhla prvostupňové rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Nie je pravdou, že by jej navrhovateľ akýmkoľvek spôsobom vypovedal poistnú zmluvu. Poistná zmluva trvala od 28.12.2006 do 28.12.2010, o čom svedčia i pripojené platby. Za obdobie od 28.12.2009 do 26.6.2010 navrhovateľ nemá evidovanú platbu poistného, čo však nie je jej problém, keďže ona zaplatila 16.4.2010 poistné v sume 229,90 Eur. Za daných okolností je zrejmé, že poistenie bolo riadne zaplatené a len nedostatočnou evidenciou navrhovateľa došlo k omylu, že nebola uhradená časť finančných prostriedkov. K odvolaniu boli pripojené listinné dôkazy - výpis z inkasného účtu poistnej zmluvy č. 6535088886 za obdobie od 29.12.2006 do 16.1.2013, výpis z inkasného účtu poistnej zmluvy č. 6535020793 za obdobie od 28.12.2006 do 16.1.2013 a potvrdenie Slovenskej sporiteľne o zaplatení sumy 229,90 Eur dňa 16.4.2010 na účet navrhovateľa s variabilným symbolom XXXXXXXXXXXX.

Navrhovateľ sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2

O.s.p. toto rozhodnutie v zmysle ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f/ a h/O.s.p. zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Návrhom na začatie konania sa navrhovateľ domáhal voči odporkyňi zaplatenia sumy 113,68 eur s príslušenstvom. Poukazoval na to, že s odporkyňou uzavrel poistnú zmluvu pre havarijné poistenie motorových vozidiel č. 6535020793 s účinnosťou od 28.12.2006 na dobu neurčitú. V poistnej zmluve bola zakotvená povinnosť odporkyne platiť ročné poistné vo výške 9.895,- Sk, t. j. 328,45 Eur ročne. Odporkyňa zaplatila poistné za obdobie od 28.12.2006 do 28.12.2009. Ďalšie poistné nezaplatila. V súlade s § 801 ods. 2 Občianskeho zákonníka bola odporkyňa vyzvaná listom zo dňa 30.3.2009 na zaplatenie poistného s upozornením, že ak poistenie nebude zaplatené do jedného mesiaca odo dňa prevzatia výzvy, poistenie zanikne. Podľa tvrdení navrhovateľa výzva bola odporkyňi doručená dňa 26.5.2009. Poistenie zaniklo v súlade s § 801 ods. 2 Občianskeho zákonníka jeden mesiac po doručení výzvy, t. j. dňa 26.6.2009. V zmysle § 803 Občianskeho zákonníka má navrhovateľ právo na poistné vo výške 113,68 Eur za obdobie od 28.12.2009 do 26.6.2010. K návrhu bola pripojená poistná zmluva č. 6535020793 uzavretá medzi účastníkmi dňa 27.12.2006, výpis inkasného účtu poistnej zmluvy č. 6535020793 za obdobie od 28.12.2006 do 8.2.2012, výzva zo dňa 30.3.2009 na zaplatenie poistného v sume 229,90 Eur, ako aj oznámenie o zániku poistenia ku dňu 26.6.2010 pre nezaplatenie následného poisteného a upomienka na úhradu 113,68 Eur.

Štruktúra odôvodnenia rozhodnutia je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Ak súd pri odôvodňovaní rozhodnutia nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje § 157 ods. 2 O.s.p., dochádza nielen k tomu, že rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Odôvodnenie rozhodnutia dovoľuje účastníkom konania posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné procesné predpisy a akými úvahami sa správal pri svojom rozhodovaní o veci samej. Odôvodnenie rozhodnutí súdov tvorí v tomto smere súčasť spravodlivého súdneho procesu a zodpovedá základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Pokiaľ súd náležite neodôvodní svoje rozhodnutie, osobitne také, ktorým ukladá nejakú povinnosť, odníme účastníkovi konania právo konať pred súdom, čo je jeden z dôvodov pre zrušenie rozhodnutia v odvolacom konaní (§ 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

Z uvedeného vyplýva, že súd je povinný pri odôvodňovaní svojich rozhodnutí dodržať základné obsahové požiadavky formulované v ustanovení § 157 ods. 2 O.s.p. Odôvodnenie je koncipované tak, aby jasne, stručne a zrozumiteľne v sebe zahrnulo všetky náležitosti uvedeného zákonného ustanovenia - vymedzenie predmetu konania, dôkaznej situácie a jej právne posúdenie. Súd je pri formulovaní odôvodnenia rozhodnutia viazaný predovšetkým požiadavkou stručnosti, presnosti, ako aj základnými princípmi logického myslenia.

Navrhovanie dôkazov má priamu spojitosť s povinnosťou tvrdenia (§ 79 ods. 1 a § 101 ods. 1 O.s.p.). Dôkaznú povinnosť môže účastník plniť od začiatku konania, v žalobe, vo vyjadrení k nej, mimo týchto procesných úkonov, v rámci prípravy pojednávania, pri odročovaní pojednávania. Povinnosť označiť dôkazy sa vzťahuje na všetky tvrdenia, ktoré sa uviedli v žalobe a vo vyjadrení žalovaného. Poslednou procesnou možnosťou splnenia dôkaznej povinnosti je okamih vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na účastníkovi konania, bez ohľadu na jeho procesné postavenie. Zmysel uplatňovania dôkazného bremena spočíva v zabezpečení reálneho uplatnenia základného práva na súdnu ochranu aj v prípadoch, v ktorých sa vykonajú všetky navrhnuté dôkazy, prípadne výnimočne aj iné než navrhnuté dôkazy, a súd napriek tomu nemá jednoznačný skutkový základ pre svoje rozhodnutie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých účastníkom v opačnom procesnom postavení než je účastník, ktorý nesplnil alebo nedostatočne splnil svoju dôkaznú povinnosť.

Úlohou všeobecného súdu je korigovať návrhy účastníkov na vykonanie dokazovania sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečiť, aby sa zisťovanie skutkového stavu

dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný. Podľa aktuálnej právnej úpravy súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, než navrhli účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Spravidla pôjde o situáciu, kedy súd aj napriek množstvu zadovážených dôkazov nebude môcť rozhodnúť vo veci bez tohto ďalšieho dôkazu.

Poistná zmluva je osobitným zmluvným typom, ktorý je upravený v § 788 a nasl. Občianskeho zákonníka a patrí k odplatným typom zmlúv. Podľa § 788 ods. 1 Obč. zák. sa poistnou zmluvou poisťiteľ zaväzuje poskytnúť v dojednanom rozsahu plnenie, ak nastane náhodná udalosť v zmluve bližšie označená a fyzická alebo právnická osoba, ktorá s poisťiteľom zmluvu uzavrela, je povinná platiť poisťné. Poistná zmluva je teda synalagmatickou zmluvou a zánik poisťnej zmluvy pre nezaplatenie poisťného je logickým vyústením situácie, ak si poisťník neplní svoju základnú povinnosť platiť poisťné v súlade s uzavretou poistnou zmluvou. Podľa § 796 ods. 1 Občianskeho zákonníka ten, kto s poisťiteľom uzavrel poistnú zmluvu, je povinný platiť poisťné, a to za dohodnuté poisťné obdobia (bežné poisťné); možno tiež dohodnúť, že poisťné bude zaplatené naraz za celú dobu, na ktorú bolo poistenie dojednané (jednorazové poisťné). Podľa odseku 2 uvedeného ustanovenia ak nebolo dohodnuté inak, je bežné poisťné splatné prvého dňa poisťného obdobia a jednorazové poisťné dňom začiatku poistenia. Podľa § 801 ods. 2 Občianskeho zákonníka poistenie zanikne aj tak, že poisťné za ďalšie poisťné obdobia nebolo zaplatené do jedného mesiaca odo dňa doručenia výzvy poisťovateľa na jeho zaplatenie, ak nebolo poisťné zaplatené pred dorúčením tejto výzvy. Výzva poisťovateľa obsahuje upozornenie, že poistenie zanikne, ak nebude zaplatené. To isté platí, ak bola zaplatená len časť poisťného.

Krajský súd mal za to, že súd prvého stupňa sa jednotlivými princípmi platnými pre dokazovanie a hodnotenie dôkazov v sporovom konaní dôsledne neriadil. Pri rozhodovaní vychádzal len z listinných dôkazov, ktoré však v súhrne vykazujú závažné rozpory, ktoré ponechal okresný súd bez povšimnutia a riadneho vyhodnotenia, čo následne spôsobilo nepreskúmateľnosť jeho rozhodnutia.

Navrhovateľ uzavrel s odporkyňou poistnú zmluvu, na základe ktorej sa odporkyňa zaviazala uhrádzať poisťné každoročne v určenej sume, a to dňa 28.12 (začiatok poisťného obdobia). Z predloženého inkasného účtu poisťnej zmluvy vyplynulo, že za poisťné obdobia 28.12.2006-28.12.2007 a 28.12.2007-28.12.2008 si odporkyňa svoju povinnosť zaplatiť predpísané poisťné splnila. Z výpisu je zjavné, že za poisťné obdobia 28.12.2008-28.12.2009 mala zaplatiť poisťné v sume 262,76 Eur, pričom vo výpise priradil navrhovateľ k tejto sume platbu odporkyne v sume 32,86 eur uskutočnenú dňa 11.1.2008 a platbu v sume 229,90 Eur realizovanú dňa 12.4.2010. Následne vo výpise vo vzťahu k obdobiu 28.12.2009-26.6.2010 figuruje len nezaplatená suma 113,68 Eur (ktorú požaduje v tomto konaní).

Navrhovateľ okrem toho pripojil k návrhu aj výzvu na zaplatenie poisťného v sume 229,90 Eur zo dňa 30.3.2009, ktorá sa týkala poisťného obdobia od 28.12.2008 do 28.12.2009.

Z ďalšieho listinného dôkazu - oznámenia zo dňa 15.11.2010 vyplýva, že navrhovateľ oznámil odporkyni, že jej poistenie z dotknutej poisťnej zmluvy zaniklo zo zákona uplynutím dňa 26.6.2010 podľa § 801 Občianskeho zákonníka.

Podľa názoru krajského súdu z uvedených dôkazov vôbec nie je jasné, za ktoré poisťné obdobia navrhovateľke vznikol dlh, či jej bola riadne doručená výzva v zmysle § 801 ods. 2 Občianskeho zákonníka a či táto výzva mala väzbu k nároku uplatnenému v aktuálnom konaní. Z obsahu návrhu sa totiž možno domnievať, že odporkyňa neuhradila poisťné za poisťné obdobia od 28.12.2009 do 28.12.2010. Podľa výzvy na úhradu poisťného zo dňa 30.3.2009, ktorá zároveň obsahovala upozornenie, že nezaplatením poisťného v sume 229,90 Eur dôjde k zániku poistenia, však vyplynulo, že táto sa týkala poisťného obdobia od 28.12.2008 do 28.12.2009. Následné oznámenie navrhovateľa zo dňa 15.11.2010 uvádza dátum zániku poistenia 26.6.2010, zatiaľ čo podľa návrhu na začatie konania mal byť týmto dátumom 26.6.2009. Z predložených dokladov zároveň nebolo zrejmé, či odporkyni bola výzva na úhradu poisťného doručená.

Ak súd prvého stupňa neodstránil rozpory vo vykonávaných dôkazoch a rozhodnutie riadne neodôvodnil, potom si taký súd nesplnil ústavne a zákonom vymedzenú povinnosť garantovať účastníkovi konania obsah základného práva na súdnu ochranu, právo na spravodlivú ochranu jeho práv a oprávnených záujmov. Takýto komplexne chybný postup súdu prvého stupňa by nemal naprávať súd vyššieho stupňa, ktorý je spravidla určený na to, aby správne vykladal a aplikoval právo v opravných konaniach. Účelom fungovania opravného súdu je na kvalitatívne vyššej úrovni, na základe opravných prostriedkov preskúmať, či sa na súde prvého stupňa dosiahol účel Občianskeho súdneho poriadku vyjadrený v § 1 v spojitosti s čl. 46 a nasl. Ústavy SR, a nie nahrádzať podstatné pochybenia v postupe prvostupňového súdu. Z tohto dôvodu bol krajský súd nútený prvostupňové rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. V ďalšom konaní okresný súd zameria predovšetkým svoju pozornosť na riadne preskúmanie a vyhodnotenie dôkazov predložených navrhovateľom, pričom svoje úvahy podrobne uvedenie v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p. v novom rozhodnutí vo veci.

Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 za, 0 proti.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.